

logia transparent, dono per segur que *encortar* ha de ser etimològicament inseparable d'*enartar*; i descarto la idea en què havia pensat que es pogués tractar de COHORTARI DIABOLUM 'invocar, exhortar o conjurar el dimoni'. I m'inclino a creure que *encortar* deu ser una modificació d'*enartar*; segurament per influència d'un altre mot, que no fóra absurd suposar que fos justament aquest *cohortari*; però ben natural seria creure en un encreuament d'*enartar* amb *encantar*, si no fos que així no quedaria clara la *o*: una suposició imaginable és que coincidint l'*encantar* màgic amb el mot *encantar* 'subhastar', on tenim un derivat de la frase *en quant*, mutilada de la *u*, hi hagi hagut una variant *enquantar* (> **encontar*), i usant-se l'un homònim amb el valor de l'altre fos aqueix **encontar* el que hagués donat lloc a la *o* d'*encortar*. Però amb aquesta combinació, no impossible, allò que era tan natural es torna molt rebuscat.

Grec, doncs, que fou un altre l'agent de l'alteració. Que hi hagué fins i tot, el que podríem qualificar d'encreuament, entre *enartar* i el ll. COARTARE 'estrènyer, prémer' que també té molt sovint els sentits de 'forçar, constrènyer' (és el que romangué més usual a l'Edat Mitjana) o bé 'restringir' i 'condensar'. Fixem-nos que l'*encortar* de la major part dels testimonis trobats consisteix precisament a coartar, deturar, torbar o impedir del tot els moviments d'algú, d'alguna cosa: els de la víctima dels enemics de Jaume el Dissortat, el dels qui haurien de fugir de les encortadores del *Spill*, el de llops *encortats* quan ataquen la ramada, el de la llet en el braguier, el dels bous i els cavalls de la rondalla.

Evidentment, aquesta mena de malefics devien creure'ls especialment eficaços per entrebancar o impedir els moviments de les víctimes. En el llenguatge dels màgics i semi-bruixots medievals, més o menys sabuts i de pretensions erudites, es degueren usar conjuntament el ll. *coartare* i l'*ars magica* (> fr. *artimaire*, cast. *artimaña*, etc.), i és versemblant que a molts d'ells (amb llur llatí macarrònic, ben poc ciceronià i a penes nostradamesc) *coartare* els devia fer l'efecte d'un derivat de la tal *ars* o *arte* (i no pas de *arctus* i *coercere* com ho era en realitat) i així llur parlar estava abocat a fer un nus inextricable entre els dos mots, i a canviar *enartar* en *encortar*, recordant-se de *co-artare* que les bruixes més ignorants pronunciarien *coartare*.

DERIV.: *Encortadora* [c. 1460, *Spill*, supra].

Encortar 'tancar en el corral', V. *cort* *Encortina*-*da*, *encortinament*, *encortinar*, -*inat*, V. *cortina* *Encossiar*, V. *cosi* *Encostellar*, *encostellat*, V. *costella* (COSTA) *Encostipar*, *encostipat*, V. *estibar* *Encotillar*, -*illat*, V. *cotilla* (COTA) *Encotonada*, *encotonament*, *encotonar*, V. *cotó* *Encotorit* sembla mera errada per *escotorit* *Encotrinar*, V. *encaterinar* *Encotxar*, V. *cotxe* *Encourat*, V. *coure* m.

ENCQUIRE, *els dies d'~* mall., els dotze que precedeixen el de Nadal junt amb els dotze que el se-

gueixen, usats per a la predicció del temps (Rokseth, *La Cult. des Céréales à Majorque*, 1923, 16; cf. BDC XIII, 71). És clar que l'origen del mot que *AlcM* accepta de Rokseth no és més que una escapatòria sense solta per sortir del pas, puix que no hi ha hagut mai tal NP **Coure*, i ni tan sols res de vagament semblant. És tracta sens dubte d'una pronúncia arabitzada o morisca del verb *encaure* 'arribar el moment de parir', aplicat ací al part de Sta. Maria, mot tan estès en la nostra llengua medieval, que figura en Bernat Metge, la Crònica del Cerimoniós, etc. Entremig d'un *qaf*, un *r* i un *q* (*engafere* probablement en mossàrab) la *a* havia de sonar fortament velar (*â*, *ǫ*) en la boca dels moros o moriscos mallorquins que no ignoraven el vocabulari romànic, i molts d'aquests degueren conservar llarg temps molts elements mossàrabs del cristianisme, que com he explicat en un article anterior (en ocasió d'Alí de la Palomera i de Caldentey) conservaven creences tirant cap a l'astrologia i la predicció del temps, cf. el famós Calendari mossàrab de Còrdova, estudiat per Dozy.

Encovar, V. *cova* *Encovardit*, V. *covard* *Encovarxar*, V. *cova* *Encovenada*, *encovenador*, *encovenar*, V. *cove* *Encovilar-se*, V. *covillada* i *covil* (COVAR) *Encrançar*, V. *cranc* *Encreent*, V. *creure* *Encréixer*, V. *créixer* *Encrespar*, *encrespellar*, V. *cresp* *Encrestallar*, V. *crestall* (CRESTA) *Encrestar*, *encrestat*, V. *cresta* *Encreu*, *encreuament*, *encreuat*, *encreuellada*, *encreuellar*, *encreuerar*, *encreüllada*, *encreüllar*, V. *creu* *Encriaturat*, V. *criatura* (CRIAR)

ENCRIC, pall. 'adob fet amb pega i canyetes a les cames de les ovelles cuixa-trencades', no es veu l'origen, passat que fos un terme de curanderia derivat d'un **enquiragr* (derivat de *quiragra*, greco-ll. *chiragra*, 'malaltia de gota'), suposant que els pastors l'haguessin canviat en **enquirgar* o **encrig(r)ar*, en aplicar al bestiar un terme que els «quiropràctics» o curandars aplicarien a l'home.

Encriminar, V. *crim* *Encrinat*, V. *crina* *Encroar*, V. *encreuar* (CREU) *Encrocada*, *encrocar*, V. *croca* *Encrostamar*, V. *crostam* (CROSTA) *Encrostament*, *encrostar*, *encrostissar*, -*issat*, *encrostonat*, V. *crosta* *Encruar*, V. *cru* *Encruelir*, V. *cruel* *Encruellar*, *encruia*, V. *creu* *Encruia*, V. *enclusa* *Encruiat*, *encruïllada*, *encruïllat*, V. *cruïlla* (CREU)

**Encrunar-se* 'ajupir-se', alguerès (BDLC XIII, 1924, 270). No estem prou confirmat a penes goso suggerir que sigui degut a un encreuament dels sinònims *encorbat* i *aponat* (les trasposicions de la *r* [com *drumí* > *rumí* < *dormir*] són freqüents a l'Alguer) (o un derivat del ll. CLUNIS 'natja?', que a penes es concebria més que com a sardisme, i el fet és que no veig res d'això en el *Diz. Etim. Sdo.* de MLWagner).

Encrusa, V. *enclusa*